

NOTITIES vergadering van de RESTAURATIECOMMISSIE kerk te PEIZE op woensdag 13 oktober 1965 ten huize van de heer W. Jonkers te Peize.

AANWEZIG : movr. M. Oosterhof-Post en de heren H. Stel, E. v. d. Veen, J. Zwart, G. C. Helbers, A. Baart, ds. Joh. Brezet en W. Jonkers.

Functieverdeling.

Met aller instemming wordt de heer J. Zwart definitief tot voorzitter aangewezen, de heer W. Jonkers als secretaris.

Stoelen.

Besloten wordt dat de Kerkvoogdij een orderbevestiging zal geven voor het leveren van de stoelen. Ze zullen per omgaande worden geleverd. Gedeeltelijk zullen ze elders worden opgeslagen, terwijl de rest in de kerkdiensten zal worden gebruikt.

Kapconstructie.

De kap van de kerk blijkt van bijzondere constructie te zijn en bovendien van een respectabele ouderdom. Ze bestaat niet zoals elders uit spant hout en sporen. De sporen staan hier hart op hart 1 m. uit elkaar.

Werkzaamheden.

De werkzaamheden beginnen eentonig te worden. Men is bezig met spits, kap en koor. De nieuwe leien zullen spoedig komen. Het paard met kruis worden momenteel hersteld. Om leien in Wommels te lenen geeft extra kosten en breuk en bovendien weinig tijdwinst. Men wenst de toren zo snel mogelijk af te maken opdat de steiger verwijderd kunnen worden, zodat met de reconstructie van de kap van schip en koor kan worden begonnen. Een behandeling van de spits met een kopersulfaatoplossing en dompeling van de kap ter bestrijding van de Boktor wordt niet nodig geacht. Ook Monumentenzorg geeft daarvoor geen speciale richtlijnen. De duurzaamheid kan normaal op 50 jaar worden gerekend.

Wijzerplaat.

De toren zal mede op aandringen van de commissie, wederom van twee wijzerplaten worden voorzien. Reden, de enkele jaren geleden gehouden actie voor uurwerk en verlichting. Een en ander zal van rood koper worden gemaakt, terwijl wijzer en cijfers met bladgoud zullen worden belegd. Ook zal een verlichting worden aangebracht. Het randwerk van rood koper. De plaat zal met fijngemalen blauw glas worden belegd. Inrichting, reparatie luidapparaat, schoonmaak uurwerk, verlichting enz. gaat f. 1650.- kosten. Van deze prijsopgave en beschrijving zal de heer Baart een afschrift zenden aan de secretaris. De elektrische leiding valt buiten de prijsopgave. De plaat wordt verkleind van 84 tot 72 cm² en wordt op dezelfde plaats aangebracht.

Trekstangen.

Indien de trekstangen niet meer terugkomen zal er een zwaardere ringbalk met zwaardere bewapening worden aangebracht. De ringbalk komt a. h. w. op en in de muur en wordt verankerd in de toren en triumfboog. Bij de rijksdienst zullen inlichtingen worden ingewonnen in verband met druk en trek.

Trapportaal.

De trap zal niet meer terugkomen bij de ingang van de kerk. De doorgang naar de toren zal nu komen (als voorheen?) via de galerij.

Vlaggemast.

De wenselijkheid wordt geuit dat bij officiële gelogenheden vanaf de toren gevlagd kan worden. De mast zal dan door het bovenste luik gestoken moeten worden en moet dan een flink eind boven het paard uitkomen. Dit werk zal dan, mede ook om veiligheidsredenen, door twee mensen moeten gebeuren. De mast zal dan + 12 mtr. lang moeten worden. Een dergelijke mast is natuurlijk zwaar en onhandig, zodat er wel een hijsinrichting bij gemaakt moet worden. Een mogelijkheid zou zijn om de mast van polyester te maken. De heer Baart zal een en ander eens serieus bekijken.

Ramen.

De ramen in de zuidgevel zijn geplaatst. Ze zullen van een witte terugspringende omlijsting worden voorzien, zoals dat in de noordgevel is teruggevonden. De ramen zullen aan de buitenkant spits en binnen rond of omgekeerd afwisselend, zoals dat is gevonden.

Kerkhofsdeuren.

De brief van B. en W. welke aan de Rijksdienst voor Monumentenzorg is verzonden en waarvan de Kerkvoogdij een afschrift heeft ontvangen, wordt daarna voorgelezen en vervolgens uitvoerig besproken. Het betreft het al of niet plaatsen van de kerkhofsdeuren in de noord en zuidgevel.

Enkele aantekeningen uit dit gesprek:

In Westerbork en Rolde zijn deze deuren ook geplaatst, doch veroorzaken tocht. Van de werkzaamheden is de kerkvoogdij opdrachtgever, de restauratiecommissie adviseert de kerkvoogdij. Architect heeft de burgemeester proberen duidelijk te maken, waarom geen deuren zullen worden geplaatst. Deuren kunnen attractief zijn, evenals ons concertorgel. Deuropening is er wel, deuren zijn niet gevonden, men kan veronderstellen dat ze er wel geweest zijn. Niet iets restaureren wat men niet vindt. Daarom dicht metselen. Bovendien is dit het beste i.v.m. tocht. Deuren zijn mooier, esthetisch ook beter verantwoord. Helbers vindt dichtmetselen voor zichzelf jammer, doch kan er wel mee accoord gaan. Het Romeanse lijf met z'n houten deuren vindt hij beter en om te zien mooier. Evenals Anloo en Vries is de kerk te Paize een z.g. fortkorkje. Bovendien is deur met schuifbalk romantischer. In 1824 bleken deze deuren dichtgemetseld te zijn. Van Iperen en van Dun wisten de triumfboog. Daarom in kleine steentjes gemetseld, dit is eerlijker dan met grote stenen. Bovendien is deze triumfboog bedoeld om twee elementen te scheiden, 14e en 18e eeuw.

Plaatsen van deuren heeft geen enkel praktisch voordeel. Op gissingen moet niet worden geresatureerd. Met drie punten moet rekening worden gehouden, t.w. esthetisch, restauratief en praktisch. Daarom deuren dicht en laten zien dat deze in 1965 zijn dichtgemetseld. Deze restauratie is een restauratie van de heer Baart en dat moet te zien zijn, voor nu en in de toekomst. Formeel heeft over deze kwestie geen overleg plaats gevonden met de kerkvoogdij, wel met de heer Baart. De heer Baart wil graag het afschrift van deze brief en zal een conceptbrief met argumentering voor de Kerkvoogdij opstellen. De Kerkvoogdij heeft zich op het standpunt gesteld, de brief is niet aan ons gericht en op afschriften behoeft niet te worden geantwoord. E. en W. willen een uitspraak van Monumentenzorg. Van Iperen kan zeggen, deurtje open, deurtje dicht, maar de Kerkvoogdij neemt uiteindelijk de beslissing. Dat de burgemeester tegen de aannemer kan zeggen, dat aan de deur niet verder mag worden gewerkt, daarover spreekt de commissie haar verwondering uit. Besloten wordt wel op deze kwestie te antwoorden en dan naar aanleiding van dit gesprek. De betreffende brief zal aan de heer Baart worden toegezonden, waarbij aan de heer Baart zal worden gevraagd een met reden omkleed advies te geven.

Triumfboog.

Het blijkt dat in de fundering 2 maal een verspringing is van de triumfboog. Gevraagd wordt of dit zo weer wordt teruggebracht. Gezegd wordt dat er nu 1 verspringing komt.

Bomen.

Er is gezegd dat een aantal bomen zal verdwijnen. Is dat zo? Hierover is niets bekend. Wel wordt de wenselijkheid van dunnen genoemd. Aan de heer De Vroome van het Staatsbosbeheer zal de kerkvoogdij advies vragen.

Oude koor.

Wordt de omvang van het oude koor ook in de vloer aangegeven? Dit is niet gewenst, omdat de omvang niet precies bekend is. Wel zal de plaats van de gewelven worden aangegeven.

Aankondigingsborden.

De kerkeraad wil graag nieuwe aankondigingsborden voor het aangeven van de liturgie. Ze zouden nu reeds gebruikt kunnen worden en later in de geresatureerde kerk. In de volgende vergadering zal de heer Baart met een voorstel komen.

Volgende vergadering.

De volgende vergadering wordt vastgesteld op dinsdag 30 november a.s. in de pastorie. De secretaris zal de heer Edskes uitnodigen.

Hierna sluit de voorzitter de vergadering.

Aldus vastgesteld in de vergadering van:

De secretaris:

W. Jonkers.